

قانون انتشار اسناد خزانه و اوراق قرضه

مصوب ۱۳۴۸.۷.۲

فصل اول - تعاریف و کلیات

- ماده ۱ - اسناد خزانه اسناد بی‌نامی است که برای تأمین احتیاجات مالی خزانه‌داری کل در جریان سال مالی انتشار می‌یابد.
- ماده ۲ - اوراق قرضه اوراق بی‌نام یا بانامی است که برای تأمین قسمتی از اعتبارات مورد نیاز برنامه‌های عمرانی یا دفاعی انتشار می‌یابد.
- ماده ۳ - عامل فروش سازمانی است که به نمایندگی وزارت دارایی اسناد خزانه و اوراق قرضه را توزیع و فروش و باز پرداخت می‌نماید.
- ماده ۴ - بهای اسمی اسناد خزانه و اوراق قرضه مشمول این قانون بهایی است که در متن آنها نوشته و از طرف وزارت دارایی تضمین شده و پس از سررسید قابل پرداخت است.
- ماده ۵ - بهای روز اسناد خزانه و اوراق قرضه مشمول این قانون بهایی است که این اسناد و اوراق بر حسب مقتضیات عرضه و تقاضا در بازار خرید و فروش می‌شوند.
- ماده ۶ - بهره اسمی بهره‌ای است که در متن اسناد خزانه و اوراق قرضه مشمول این قانون نوشته و از طرف وزارت دارایی تضمین شده و پس از سررسید قابل پرداخت است.
- ماده ۷ - بهره واقعی بهره‌ای است که بر اثر نوسانات بهای روز اسناد یا اوراق ممکن است بیشتر یا کمتر از بهره اسمی نصیب دارندگان آنها شود.
- ماده ۸ - انتشار اسناد خزانه و اوراق قرضه مشمول این قانون عبارت است از واگذاری اسناد و اوراق مزبور در مقابل وجوهی که عاید خزانه‌داری کل می‌شود.
- ماده ۹ - میزان و تاریخ عرضه و نرخ بهره و نوع هر سری اسناد خزانه به پیشنهاد خزانه‌داری کل و موافقت وزیر دارایی تعیین خواهد شد.
- ماده ۱۰ - میزان اسناد خزانه در گردش هیچ وقت نباید از (۱۰). (۱) هزینه‌های مصوب در بودجه کل کشور (هزینه‌های از محل درآمد عمومی بودجه کل کشور) تجاوز کند.
- ماده ۱۱ - وجوه حاصل از انتشار اسناد خزانه به عنوان تنخواه گردان مورد استفاده خزانه‌داری کل واقع خواهد شد.
- ماده ۱۲ - میزان و تاریخ عرضه و نرخ بهره و نوع هر سری اوراق قرضه وسیله هیأتی مرکب از رییس کل یا قائم‌مقام رییس کل بانک مرکزی ایران و رییس دفتر مرکزی بودجه و خزانه‌دار کل بررسی و به وزیر دارایی پیشنهاد می‌شود اخذ تصمیم نهایی به پیشنهاد

وزیر دارایی و تصویب نخست وزیر خواهد بود.

ماده ۱۳ - میزان اوراق قرضه در گردش هیچ وقت نباید از جمع درآمدهای عمومی و درآمدهای برنامه (بدون احتساب وامها) که در سال مالی قبل وصول شده تجاوز نماید.
ماده ۱۴ - اسناد خزانه و اوراق قرضه به امضای وزیر دارایی و خزانه‌دار کل منتشر خواهد شد.

فصل دوم - طرز انتشار و باز پرداخت و باز خرید

ماده ۱۵ - اسناد خزانه به مدت‌های ۳ ماه و ۶ ماه و یک سال خواهد بود.
ماده ۱۶ - اوراق قرضه به مدت‌های یک تا ده سال به صورت مختلف طبق آیین‌نامه اجرایی این قانون منتشر خواهد شد.

ماده ۱۷ - اسناد خزانه و اوراق قرضه بی‌نام پس از سر رسیدهای مقرر در وجه حامل قابل پرداخت است.

ماده ۱۸ - خرید اولیه و نقل و انتقال بعدی اوراق قرضه بانام باید در دفتر عامل فروش اولیه ثبت شود.

ماده ۱۹ - اوراق قرضه بانام و بی‌نام پس از انتشار طبق آیین‌نامه اجرایی این قانون قابل تبدیل به یکدیگر هستند.

ماده ۲۰ - وزارت دارایی عاملیت توزیع و فروش و بازپرداخت اسناد خزانه و اوراق قرضه مشمول این قانون و پرداخت بهره آنها را به بانک مرکزی ایران واگذار می‌کند و بانک مزبور می‌تواند در تمام موارد مذکور به اشخاص دیگر عاملیت بدهد.

ماده ۲۱ - پرداخت اصل و بهره اسناد خزانه و اوراق قرضه موضوع این قانون مشمول مرور زمان نیست و دارندگان آنها می‌توانند هر موقع بعد از سر رسید به هر یک از عاملین مراجعه و آنها را به وجه نقد یا اسناد خزانه و اوراق مزبور بهره‌ای تعلق نخواهد گرفت.

ماده ۲۲ - اصل و بهره اسناد خزانه و اوراق قرضه دفاعی که قبل از اجرای این قانون منتشر شده است بر اساس قوانین مربوط از محل اعتبارات منظور در بودجه کل کشور (حسب مورد از محل درآمدهای عمومی یا برنامه) یا از محل وجوه حاصل از فروش اوراق قرضه موضوع این قانون قابل پرداخت است.

به اسناد خزانه و اوراق قرضه دفاعی مذکور در فوق بعد از دو سال از تاریخ تصویب این قانون بهره تعلق نخواهد گرفت.

ماده ۲۳ - وزارت دارایی موظف است وجوه لازم جهت پرداخت اصل و بهره اسناد خزانه و

اوراق قرضه منتشر شده را حسب مورد از محل فروش اسناد خزانه یا اوراق قرضه یا از محل اعتبارات منظور در بودجه کل کشور در اختیار بانک مرکزی ایران قرار دهد.

ماده ۲۴ - بانک مرکزی ایران می‌تواند اسناد خزانه و اوراق قرضه مشمول این قانون را قبل از سر رسید معین به بهایی کمتر یا بیشتر از بهای اسمی آنها بر حسب وضع بهره در بازار به حساب خود باز خرید کند یا بفروشد.

فصل سوم - تعهدات دستگاههای دولتی و خصوصی

ماده ۲۵ - از تاریخ اجرای این قانون بانک مرکزی ایران و بانک ملی ایران و شرکت ملی ذوب آهن ایران و شرکت هواپیمایی ملی ایران و سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران و سایر مؤسسات دولتی و وابسته به دولت و شرکتها و مؤسساتی که حداقل ۵۰ درصد از سرمایه آنها متعلق به دولت است و شهرداریها و مؤسسات وابسته به شهرداریها و سازمان بیمه‌های اجتماعی موظفند قسمتی از وجوهی که به هر عنوان برای بازنشستگی - پس انداز یا پرداختهای پایان خدمت در حسابهای مربوط وارد و ثبت می‌شود طبق آیین‌نامه اجرایی این قانون به اسناد خزانه و اوراق قرضه تبدیل نمایند.

ماده ۲۶ - از تاریخ اجرای این قانون شرکت‌های بیمه داخلی و نمایندگی مؤسسات بیمه خارجی موظفند قسمتی از سپرده‌ها و ذخایر خود را طبق آیین‌نامه اجرایی این قانون به صورت اسناد خزانه یا اوراق قرضه نگاهداری نمایند.

ماده ۲۷ - بانک مرکزی ایران موظف است به وسیله باز خرید اسناد خزانه و اوراق قرضه در بازار بهای روز آنها را در سطحی تثبیت نماید که تفاوت بهره واقعی آنها از نرخ بهره اسمی مربوط از یک درصد تجاوز نکند.

ماده ۲۸ - میزان و تاریخ عرضه و نرخ بهره و نوع هر سری اوراق قرضه شرکتها و مؤسسات وابسته به دولت که به موجب قوانین خاص منتشر گردیده ترتیب مقرر در ماده ۱۲ این قانون تعیین می‌شود.

فصل چهارم - طرز اجراء

ماده ۲۹ - وزارت دارایی می‌تواند به پیشنهاد بانک مرکزی ایران برای بانک مذکور و همچنین عاملین فروش عمده اسناد خزانه و اوراق قرضه بر حسب وضع بازار و مقتضیات روز حق عاملیتی قائل شود.

ماده ۳۰ - وزارت دارایی موظف است لااقل در هر سه ماه یک بار آمار مربوط به اسناد خزانه و اوراق قرضه منتشر شده را برای عموم آگهی نماید.

ماده ۳۱ - با اجرای این قانون انتشار اسناد خزانه مصوب بهمن ماه ۱۳۴۳ و

تبصره ۳۳ قانون بودجه سال ۱۳۴۶ و قانون اصلاح تبصره ۳۳ قانون بودجه سال ۱۳۴۶ کل کشور لغو می‌شود.

ماده ۳۲ - آیین‌نامه‌های اجرایی این قانون از طرف وزارت دارایی پیشنهاد و پس از تصویب هیأت وزیران به موقع اجرا گذارده می‌شود.

قانون فوق مشتمل بر سی و دو ماده در جلسه فوق‌العاده روز پنجشنبه بیست و هفتم شهریور ماه یک هزار و سیصد و چهل و هشت به تصویب مجلس شورای ملی و در جلسه فوق‌العاده روز چهارشنبه دوم مهر ماه یک هزار و سیصد و چهل و هشت شمسی به تصویب مجلس سنا رسیده است.

رییس مجلس سنا - جعفر شریف‌امامی

آیین نامه اجرایی قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت

مصوبه شماره ۱۳۲۸۶۵/ت ۵۶۴۸۴ ه مورخ ۱۳۹۸/۱۰/۱۷ هیأت وزیران

هیئت وزیران در جلسه ۸/۱۰/۱۳۹۸ به پیشنهاد مشترک وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان برنامه و بودجه، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سازمان بورس و اوراق بهادار و به استناد ماده (۱۳) قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت - مصوب ۱۳۷۶- آیین نامه اجرایی قانون یادشده را به شرح زیر تصویب کرد:

فصل اول : تعاریف و کلیات

ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

۱- قانون: قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت - مصوب ۱۳۷۶ - و اصلاحات بعدی آن.

۲- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

۳- سازمان بورس: سازمان بورس و اوراق بهادار.

۴- سازمان برنامه: سازمان برنامه و بودجه کشور.

۵- طرح: طرح های عمرانی انتفاعی دولت مندرج در قوانین بودجه سنواتی و طرح های سودآور تولیدی، ساختمانی و خدماتی که در مدت معینی پس از شروع بهره برداری علاوه بر تأمین هزینه های جاری و استهلاک سرمایه، سود متناسبی را نیز حاصل نماید.

۶- اوراق مشارکت: اوراق بهاداری که مطابق قوانین و با مجوز بانک مرکزی یا سازمان بورس، به قیمت اسمی مشخص برای مدت معین و برای تأمین بخشی از منابع مالی مورد نیاز طرح های موضوع این آیین نامه منتشر و عرضه عمومی می گردد.

۷- ناشر: وزارت امور اقتصادی و دارایی (به نیابت از دولت)، شرکت های دولتی، شهرداری ها، مؤسسه ها، نهادهای عمومی غیردولتی، مؤسسه های عام المنفعه و شرکت های وابسته به دستگاه های مذکور و همچنین شرکت های سهامی عام و خاص و شرکت های تعاونی تولیدی.

۸- دارنده اوراق: مالک اوراق مشارکت که مالکیت آن توسط عامل / شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه به ثبت رسیده است.

۹- اوراق مشارکت قابل تعویض با سهام: اوراق مشارکتی که توسط شرکت های سهامی عام منتشر و دارنده اوراق در سررسید نهایی و یا مواعدی که در شرایط انتشار درج می شود، می تواند با سهام در تملک ناشر مربوط به سایر شرکت های پذیرفته شده در سازمان بورس یا بازارهای خارج از بورس موضوع قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۴ - تعویض نماید.

۱۰- اوراق مشارکت قابل تبدیل به سهام: اوراق مشارکتی که توسط شرکت های سهامی عام منتشر و در سررسید نهایی، زمان تحقق افزایش سرمایه و یا مواعدی که در شرایط انتشار درج می شود، به سهام شرکت های موضوع طرح اوراق مشارکت یا سهام ناشر تبدیل می شود.

۱۱- عامل: بانک یا نهادهای مالی فعال در بازار سرمایه که از طرف ناشر حسب مورد با موافقت بانک مرکزی و یا سازمان بورس انتخاب می شود و به انجام امور مرتبط طبق قرارداد عاملیت مبادرت می ورزد.

تبصره - در صورت راه اندازی سامانه اوراق دولت، وزارت امور اقتصادی و دارایی می تواند با استفاده از سامانه مذکور، نسبت به واگذاری اوراق مشارکت فروش نرفته اقدام نماید.

۱۲- امین: شخص حقوقی که با موافقت بانک مرکزی /سازمان بورس از بین سازمان حسابرسی یا حسابرسان معتمد عضو جامعه حسابداران رسمی ایران انتخاب می شود.

۱۳- هیئت تشخیص: هیئتی مرکب از نمایندگان وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان برنامه و بانک مرکزی.

۱۴- ضامن: شخص حقوقی فعال در بازارهای مالی (بانک ها، شرکت های تأمین سرمایه، بیمه و...) و تحت نظارت نهاد ناظر مربوط بوده که متعهد به پرداخت اصل و سود علی الحساب و سود تحقق یافته در سررسید و سایر تعهدات مربوط به اوراق مشارکت می باشد.

۱۵- تعاونی تولیدی: تعاونی هایی که مجوز تولید از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی دارند.

ماده ۲ - حداکثر میزان (سقف) اوراق مشارکت قابل انتشار برای طرح های موضوع ماده (۴) قانون حداکثر تا پایان خرداد هر سال توسط شورای پول و اعتبار تعیین و اعلام می شود. در صورت عدم اعلام شورای پول و اعتبار، سقف تعیین شده قبلی ملاک عمل خواهد بود.

ماده ۳ - دارندگان اوراق مشارکت به نسبت قیمت اسمی و مدت زمان مشارکت، در سود حاصل از اجرای طرح مربوط شریک خواهند بود.

تبصره - دارندگان اوراق مشارکت ضمن خرید اوراق حق تقسیم دارایی های موضوع مشارکت را از خود سلب می نمایند.

ماده ۴ - هر ورقه مشارکت نشان دهنده میزان قدرالسهم دارنده آن در مشارکت است. خریداران ضمن خرید اوراق مشارکت به ناشر وکالت می دهند تا به وکالت از طرف آنان نسبت به واریز وجوه به حساب سپرده سرمایه گذاری / حساب خزانه داری کل کشور / حساب های مفتوحه نزد بانک مرکزی (حسب مورد) در چهارچوب قوانین و مقررات جاری و مصرف وجوه حاصل از فروش اوراق مشارکت جهت اجرای طرح اقدام نماید. همچنین با انتقال اوراق مشارکت، به اختیار وکیل خدشه وارد نمی گردد و این رابطه تا سررسید و تسویه نهایی اوراق بین ناشر و دارندگان اوراق نافذ و معتبر است.

تبصره ۱ - منابع حاصل از انتشار اوراق دولت به حساب خزانه داری کل کشور واریز می شود.

تبصره ۲ - برداشت از حساب خزانه داری کل کشور / حساب خاص مفتوحه نزد بانک مرکزی در چهارچوب مفاد بند (ب) ماده (۱۷) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۹۵ - و بند (الف) ماده (۲۰) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور - مصوب ۱۳۹۵ - و دستورالعمل اجرایی مربوط مجاز خواهد بود.

ماده ۵ - مصرف وجوه حاصل از واگذاری اوراق مشارکت در غیر اجرای طرح، در حکم تصرف غیرقانونی در وجوه و اموال عمومی محسوب خواهد شد.

ماده ۶ - میزان اوراق مشارکت قابل انتشار برای هر یک از طرح های موضوع اوراق مشارکت (به استثنای طرح های عمرانی - انتفاعی دولت) با رعایت وضعیت مالی و اعتباری ناشر توسط بانک مرکزی یا سازمان بورس تعیین می شود.

تبصره - طرح های ارایه شده جهت انتشار اوراق مشارکت باید با تأیید عامل حداقل بیست درصد (۲۰٪) پیشرفت فیزیکی داشته باشند.

ماده ۷ - نرخ سود علی الحساب و مقاطع پرداخت آن، مدت زمان مشارکت، حداقل میزان مشارکت ناشر، تاریخ و مراحل انتشار، تمدید مهلت عرضه و سایر شرایط عرضه اوراق مشارکت

به پیشنهاد ناشر، با موافقت بانک مرکزی / سازمان بورس با توجه به شرایط بازار پول و سرمایه تعیین می شود.

ماده ۸ - ناشر نسبت به افتتاح حساب موضوع ماده (۴) این آیین نامه برای طرح بدون امکان حق برداشت صرفاً برای مدت محدود و با مجوز بانک مرکزی / سازمان بورس به منظور واریز وجوه ناشی از فروش اوراق مشارکت اقدام می نماید. پس از فروش صد درصد (۱۰۰٪) اوراق مشارکت منتشر شده در مدت مقرر، بانک مرکزی / سازمان بورس اجازه برداشت از وجوه جمع آوری شده را به ناشر خواهد داد و حسب مورد سود متعلق به حساب های یاد شده به عنوان درآمدهای جانبی طرح منظور می شود.

ماده ۹ - در صورت عدم فروش صد درصد (۱۰۰٪) اوراق مشارکت منتشرشده در مدت مقرر بانک مرکزی / سازمان بورس باید از طریق تمدید مهلت فروش یا طرق دیگر چگونگی تأمین کسری منابع مورد نیاز طرح را توسط ناشر تعیین نماید. در صورت عدم تأمین کسری منابع توسط ناشر طی مهلت مقرر، بانک مرکزی / سازمان بورس ضمن ابطال اوراق نسبت به صدور دستور استرداد وجوه دارندگان اوراق مشارکت ظرف یک هفته به عامل اقدام خواهد نمود. در این صورت عامل متعهد است اصل و سود متعلق به حساب سپرده سرمایه گذاری ناشر نزد عامل را به دارندگان اوراق عودت نماید. سایر هزینه های مالی ناشی از ابطال به عهده ناشر است.

ماده ۱۰ - حداکثر مهلت تمدید زمان عرضه مجدد برای اوراق بودجه ای مطابق با مهلت جذب اعتبارات تملک دارایی سرمایه ای و مالی در هر سال موضوع قانون اصلاح مواد (۶۳) و (۶۴) قانون محاسبات عمومی کشور - مصوب ۱۳۷۹ - و اصلاحات بعدی آن می باشد.

تبصره - به منظور هماهنگی بیشتر در شرایط انتشار و نیز به تعویق نیفتادن بیش از حد اجرای طرح های موضوع مشارکت، مهلت مذکور برای اوراق غیربودجه ای نیز متناسب با اوراق بودجه ای تعیین می گردد.

ماده ۱۱ - ناشر مکلف است ظرف دو ماه پس از سررسید نهایی اوراق مشارکت نسبت به تهیه و ارسال صورت های مالی همراه با محاسبه سود قطعی طرح به امین اقدام نماید. اظهارنظر در خصوص سود قطعی دوران مشارکت ظرف سه ماه پس از دریافت صورت های مالی توسط امین طرح انجام شده و به بانک مرکزی / سازمان بورس جهت تأیید ارسال خواهد شد.

تبصره ۱ - در خصوص اوراق مشارکت دولت، وظیفه تهیه و ارسال صورت های مالی و محاسبه سود قطعی طرح بر عهده دستگاه اجرایی مجری طرح عمرانی با تأیید سازمان برنامه خواهد بود.

تبصره ۲ - در صورتی که سود قطعی دوران مشارکت فراتر از سود علی الحساب پرداخت شده باشد، ناشر موظف به پرداخت مابه التفاوت آن حداکثر طی دو ماه پس از ابلاغ بانک مرکزی /سازمان بورس می باشد. در شرایط انتشار اوراق مشارکت ترتیبی اتخاذ شود تا در صورتی که سود قطعی کمتر از سود علی الحساب باشد مابه التفاوت به حساب ناشر منظور گردد.

ماده ۱۲ - اعطای هرگونه امتیازی از سوی ناشر به دارندگان اوراق مشارکت از جمله اختیار تعویض با سهام و یا تبدیل اوراق مشارکت به سهام و تخفیفات فروش منوط به موافقت بانک مرکزی /سازمان بورس می باشد.

تبصره ۱ - اعطای این گونه امتیازات از جمله تعهداتی به حساب می آید که باید به موقع ایفا گردد و تأخیر یا عدم اعطای آن مشمول وجه التزامی متناسب با خسارت ناشی از تأخیر زمانی و افزایش قیمت خواهد بود.

تبصره ۲ - وجه التزام در زمان انتشار توسط ناشر پیشنهاد و از سوی نهاد ناظر تأیید می گردد. نظارت بر حسن اجرای این ماده بر عهده امین می باشد.

ماده ۱۳ - وزارت امور اقتصادی و دارایی به نیابت از دولت در چهارچوب قوانین و مقررات نسبت به انتشار اوراق مشارکت اقدام می نماید.

ماده ۱۴ - بازخرید قبل از سررسید اوراق مشارکت (به غیر از اوراق مشارکت بانک مرکزی) توسط بانک ها ممنوع می باشد. کلیه معاملات ثانویه اوراق مشارکت صرفاً از طریق بورس و یا بازار خارج از بورس موضوع قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۴ - و طبق ضوابط سازمان بورس انجام می پذیرد و معاملات این اوراق خارج از بازارهای یادشده ملغی و بلااثر است.

تبصره - بانک ها با موافقت بانک مرکزی نسبت به انجام معاملات ثانویه اوراق مشارکت از طریق بازار سرمایه اقدام می نمایند.

ماده ۱۵ - هزینه های مربوط به عاملیت، ضمانت، امین، تعهد پذیره نویسی، بازارگردانی و امحا و سایر هزینه های مرتبط با انتشار اوراق مشارکت به تشخیص بانک مرکزی / سازمان بورس، از محل منابع داخلی ناشر محاسبه و تأمین می شود.

تبصره ۱ - هزینه های مذکور جزء آورده ناشر نبوده و منجر به افزایش سهم الشرکه ناشر نمی شود و در زمان محاسبه سود قطعی مشارکت به عنوان هزینه های قابل قبول طرح محاسبه خواهد شد.

تبصره ۲ - در مورد اوراق مشارکت دولت هزینه های مذکور حسب مورد از محل منابع داخلی ناشر و یا ردیف های مربوط در قوانین بودجه سنواتی تأمین می شود.

فصل دوم : وظایف

الف - وظایف ناشر

ماده ۱۶ - ناشر (به استثنای وزارت امور اقتصادی و دارایی) موظف است پس از اخذ موافقت اولیه از بانک مرکزی، گزارش توجیهی فنی - اقتصادی و مالی طرح خود را به همراه مستندات مورد نیاز به عامل ارایه نماید. در ارتباط با اوراق مشارکتی که با مجوز سازمان بورس انتشار می یابد در چهارچوب ضوابط آن سازمان عمل می شود.

تبصره - در مورد طرح های عمرانی - انتفاعی دولت، مطابق بند (ث) این فصل عمل خواهد شد.

ماده ۱۷ - ناشر پس از اخذ مجوز انتشار اوراق مشارکت باید مراتب را به اطلاع عموم برساند. متن اطلاعیه انتشار باید قبلاً مورد تأیید بانک مرکزی / سازمان بورس قرار گرفته باشد.

ماده ۱۸ - ناشر (به استثنای وزارت امور اقتصادی و دارایی) موظف به ایفای کلیه تعهدات مقرر در قرارداد منعقد شده بین بانک مرکزی / سازمان بورس و امین که قبلاً به اطلاع وی رسانده شده است از جمله پرداخت حق الزحمه انجام خدمات امین می باشد.

تبصره - اوراق مشارکت دولت از مفاد این ماده مستثنی است.

ماده ۱۹ - ناشر (به استثنای وزارت امور اقتصادی و دارایی) موظف است بلافاصله پس از فروش اوراق، سامانه حسابداری مطابق با استانداردهای مورد قبول سازمان حسابرسی را در مورد طرح مورد نظر به طور جداگانه و خارج از سایر عملیات در فعالیت های خود، ایجاد و به مورد اجرا گذارد.

ماده ۲۰ - ناشر موظف است اطلاعیه حاوی گزارش وضعیت مالی و عملکرد اجرایی طرح را همراه اظهارنظر امین، پس از کسب مجوز انتشار اطلاعیه از بانک مرکزی / سازمان بورس، حداقل هر شش ماه یا در مقاطعی که توسط بانک مرکزی / سازمان بورس تعیین می شود، از طریق یکی از روزنامه های کثیرالانتشار یا درگاه الکترونیکی خود منتشر نماید.

تبصره - در خصوص اوراق مشارکت دولت، این وظیفه بر عهده دستگاه مجری طرح عمرانی خواهد بود.

ماده ۲۱ - ناشر مکلف به بازپرداخت اصل و سود متعلق به اوراق و کلیه تعهدات موضوع ماده (۱۲) این آیین نامه می باشد.

تبصره ۱ - روابط بین ناشر (به استثنای وزارت امور اقتصادی و دارایی) و ضامن بر اساس قراردادی که فی مابین آنها منعقد می شود، تعریف می شود. ضامن مکلف به ارایه تأییدیه نهاد ناظر می باشد.

تبصره ۲ - در صورت عدم ایفای تعهد در سررسید از سوی ناشر، ضامن موظف است طبق قراردادی که بین عامل و ضامن منعقد گردیده نسبت به تأمین منابع لازم برای پرداخت ها و تعهدات مذکور در سررسید اقدام نماید. اوراق مشارکت دولت از مفاد این تبصره مستثنی است.

تبصره ۳ - هرگونه تأخیر در انجام تعهدات این ماده از سوی ناشر (به استثنای وزارت امور اقتصادی و دارایی) یا ضامن مشمول پرداخت وجه التزام تأخیر تأمین منابع به میزان یک و نیم (۱/۵) برابر سود روزشمار اوراق به تناسب مدت تأخیر خواهد شد.

ماده ۲۲ - ناشر ملزم به تکمیل طرح در زمان مقرر مطابق با برنامه زمان بندی گزارش توجیهی ارایه شده می باشد. چنانچه براساس گزارش امین، عدم تکمیل به موقع طرح و یا افزایش هزینه های طرح ناشی از قصور ناشر در اجرای طرح بوده و منجر به کاهش سود قطعی با فرض تحقق اهداف پیش بینی شده در گزارش توجیهی شود، مابه التفاوت از محل کاهش سهم سود ناشر با نظارت امین محاسبه و جبران می شود.

ماده ۲۳ - هرگونه افزایش هزینه های طرح که طی دوران مشارکت از محل منابع ناشر تأمین می شود، منجر به کاهش سهم الشرکه دارندگان اوراق نمی شود.

تبصره - هر میزان از افزایش هزینه های طرح که به تأیید امین ناشی از تغییر شرایط اقتصادی و تغییر مقررات و غیره باشد، به عنوان آورده ناشر محاسبه می شود.

ماده ۲۴ - در مورد اوراق مشارکتی که مجوز انتشار آن از سوی بانک مرکزی صادر می شود ناشر (به استثنای وزارت امور اقتصادی و دارایی) باید درخواست خود را به همراه مدارک و اطلاعات زیر به عامل تسلیم نماید. در ارتباط با اوراق مشارکتی که با مجوز سازمان بورس انتشار می یابد در چهارچوب ضوابط آن سازمان عمل می شود:

۱ - گزارش توجیهی فنی - اقتصادی و مالی طرح مشمول قانون به استثنای طرح های عمرانی - انتفاعی دولت جهت بررسی و تأیید و قبولی تصدی عاملیت آن (گزارش توجیه فنی - اقتصادی و مالی طرح های عمرانی - انتفاعی دولت باید به سازمان برنامه ارایه شود).

۲ - گزارش حسابرسی و صورت های مالی ناشر (به استثنای وزارت امور اقتصادی و دارایی) برای دو سال متوالی جهت ارزیابی ساختار مالی ناشر.

۳ - پیشنهادهای در خصوص میزان، تاریخ، شرایط و مراحل انتشار اوراق مشارکت.

۴ - تصویب نامه مجمع عمومی یا شورای عالی شرکت های متقاضی (ناشر) مبنی بر موافقت با انتشار اوراق مشارکت و تعیین محل بازپرداخت اصل و سود.

۵ - ارایه تعهد نامه ای مبنی بر پذیرش و رعایت مفاد قانون و آیین نامه اجرایی و دستورالعمل آن.

۶ - موافقت نامه های مجمع عمومی ناشر (شرکت های سهامی عام) در مورد تبدیل یا تعویض اوراق مشارکت با سهام و ارایه شرایط و نحوه تبدیل و تعویض آنها.

۷ - معرفی ضامن و قبولی آن از سوی عامل (به استثنای وزارت امور اقتصادی و دارایی).

۸ - تأییدیه بخش حقوقی شرکت متقاضی انتشار (ناشر) قبل از تصویب هیئت مدیره مربوط مبنی بر بلامعارض بودن املاک و زمین های طرح.

۹ - ارایه مصوبه های شورای اسلامی شهر، بودجه عمرانی شهر و کمیسیون طرح تفصیلی موضوع ماده (۵) قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران - مصوب ۱۳۵۱ - و اصلاحات بعدی آن، در مورد اوراق مشارکت شهرداری ها.

۱۰ - تعیین تکلیف کلیه بدهی های غیرجاری شرکت متقاضی انتشار (ناشر) به شبکه بانکی.

۱۱ - گزارش بازرس قانونی شرکت (ناشر).

۱۲ - ابلاغیه بودجه منابع و مصارف شرکت های دولتی و شهرداری ها.

۱۳ - سایر مدارک و مستندات به تشخیص بانک مرکزی.

ماده ۲۵ - امور مربوط به مشاوره، پذیره نویسی، تعهد پذیره نویسی و بازارگردانی با موافقت بانک مرکزی / سازمان بورس صرفاً از طریق نهادهای مالی موضوع قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۴ - صورت می گیرد.

ماده ۲۶ - اطلاعات مربوط به حقوق دارندگان اوراق مشارکت از جمله مواد (۹) و (۱۱) باید از سوی ناشر و از طریق رسانه های جمعی (نوشتاری، گفتاری، تصویری) یا درگاه الکترونیکی ناشر یا عامل جهت اطلاع عموم اعلام شود.

تبصره - در خصوص اوراق مشارکت دولت، این وظیفه بر عهده دستگاه اجرایی مجری طرح عمرانی یا امین (حسب مورد) خواهد بود.

ب - وظایف عامل

ماده ۲۷ - عامل موظف است ظرف یک ماه گزارش توجیهی فنی - اقتصادی و مالی طرح های ارائه شده از سوی ناشر را (به غیر از طرح های عمرانی - انتفاعی دولت) به همراه سایر مدارک و مستندات وفق مقررات بانک مرکزی / سازمان بورس مورد بررسی قرار داده و در صورت تأیید به بانک مرکزی / سازمان بورس ارسال نماید.

تبصره - عامل، نسبت به اصالت مدارک و صحت و سقم اطلاعات و محاسبات مربوط به گزارش توجیهی ارسالی مسئول است.

ماده ۲۸ - عامل موظف است اوراق مشارکت را برای فروش، عرضه عمومی نموده و وجه اصل اوراق و سود علی الحساب آن را با رعایت ماده (۲۲) این آیین نامه در سررسیدهای مقرر به دارنده اوراق پرداخت نماید.

ماده ۲۹ - عامل موظف است با رعایت مواد (۳) و (۱۲) این آیین نامه، در صورت وجود مازاد سود قطعی نسبت به سود علی الحساب اوراق مشارکت، پس از تأیید بانک مرکزی / سازمان بورس به دارنده اوراق پرداخت نماید.

پ - وظایف بانک مرکزی / سازمان بورس

ماده ۳۰ - بانک مرکزی / سازمان بورس در صورت تأیید گزارش توجیهی فنی - اقتصادی و مالی طرح های مشمول قانون که از طرف عامل ارایه می شود، با در نظر داشتن شرایط انتشار اوراق مشارکت، مجوز لازم را ظرف سی روز کاری از تاریخ دریافت گزارش در چهارچوب این آیین نامه صادر می نماید.

ماده ۳۱ - بانک مرکزی / سازمان بورس به منظور حصول اطمینان از بازپرداخت اصل وجه اوراق مشارکت در سررسید و پرداخت سودهای متعلق به آن (به استثنای اوراق دولت)، ضامن را ملزم به تأمین وثایق کافی نزد عامل می نماید.

ماده ۳۲ - بانک مرکزی / سازمان بورس وظایف و اختیارات امین (به استثنای سازمان برنامه)، میزان حق الزحمه خدمات مربوط، ترتیب پرداخت آن و همچنین عزل وی در صورت قصور از انجام وظایف محوله را طی قرارداد منعقدشده با وی تعیین می نماید.

ماده ۳۲ - در صورتی که گزارش امین حاکی از عدم اجرای مفاد قانون و آیین نامه اجرایی آن از سوی ناشر باشد و ناشر نسبت به رفع به موقع آن اقدام ننماید، بانک مرکزی / سازمان بورس به تشخیص خود می تواند در ارایه خدمات پولی و مالی به ناشر در بازار پول و سرمایه محدودیت های لازم را اعمال نماید.

تبصره - در صورت احراز ماده (۵) این آیین نامه حسب گزارش امین طرح، مراتب از سوی بانک مرکزی / سازمان بورس به مراجع قضایی منعکس می شود.

ت - وظایف امین

ماده ۳۳ - امین مکلف است، نسبت به رعایت مقررات و ضوابط حاکم بر معاملات ناشر در طرح و همچنین انطباق معاملات انجام شده با ضوابط و مقررات مربوط رسیدگی و اظهارنظر نماید. همچنین امین مکلف است ظرف مدتی که به موجب قرارداد منعقدشده با بانک مرکزی / سازمان بورس تعیین می شود، نسبت به کفایت روش های حسابداری ناشر در چهارچوب استانداردها در طرح رسیدگی و اظهارنظر نماید.

ماده ۳۴ - امین موظف است به منظور حفظ منافع دارندگان اوراق مشارکت و حصول اطمینان از صحت عملیات ناشر در طرح، نسبت به مصرف وجوه، نحوه نگهداری حساب ها و صورت های مالی و عملکرد اجرایی و حسب مورد گزارش فنی طرح به موجب قرارداد منعقد شده، مستمراً رسیدگی و اظهارنظر نموده و گزارش های مربوط را حداکثر هر شش ماه یک بار، به بانک

مرکزی / سازمان بورس ارایه دهد. برای ارایه گزارش فنی لازم است امین از شرکت های دارای رتبه و تخصص مورد تأیید سازمان برنامه استفاده نماید.

ماده ۳۵ - وظایف امین در مورد طرح های عمرانی - انتفاعی دولت بر عهده سازمان برنامه می باشد.

ث - وظایف وزارت امور اقتصادی و دارایی (ناشر اوراق دولت) و سازمان برنامه

ماده ۳۶ - سازمان برنامه موظف است جهت تأمین منابع مالی طرح های عمرانی - انتفاعی دولت میزان اوراق مشارکت مورد نظر را در لوایح بودجه سنواتی پیش بینی نماید.

ماده ۳۷ - گزارش توجیهی فنی - اقتصادی و مالی طرح های عمرانی - انتفاعی دولت باید از طریق دستگاه اجرایی مجری طرح، به سازمان برنامه ارایه شود. سازمان برنامه گزارش مزبور را همراه با نظرات کارشناسی خود ظرف یک ماه در هیئت تشخیص مطرح می نماید. هیئت تشخیص حداکثر ظرف یک ماه نظر قطعی خود را از طریق سازمان برنامه به دستگاه های اجرایی اعلام می نماید. طرح های عمرانی - انتفاعی دولت که به تأیید هیئت تشخیص رسیده باشد توسط سازمان برنامه در لایحه بودجه سال آینده با علامت مشخص درج خواهد شد.

تبصره - انتشار اوراق مشارکت به منظور تأمین منابع لازم برای اجرای طرح های عمرانی - انتفاعی دولت، مندرج در قوانین بودجه سنواتی که مجری آنها شرکت های دولتی و یا شهرداری ها می باشند نیز مشمول حکم این ماده می باشند.

ماده ۳۸ - تضمین بازپرداخت اصل و سود علی الحساب و سود تحقق یافته اوراق مشارکت طرح های عمرانی - انتفاعی دولت توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی از محل اعتبارات ردیف های خاصی که توسط سازمان برنامه به همین منظور در قوانین بودجه سنواتی پیش بینی می شود، به عمل خواهد آمد. همچنین تسویه کلیه تعهدات این اوراق در سررسید، در اولویت تخصیص و پرداخت می باشد و خزانه داری کل کشور موظف است در صورت عدم دریافت تخصیص در موعد مقرر نسبت به تأمین و پرداخت مبالغ مربوط در قالب تنخواه گردان اقدام کند. این حکم تا زمان تسویه اوراق یاد شده به قوت خود باقی است.

فصل سوم : اوراق مشارکت قابل تبدیل به سهام و یا تعویض با سهام

ماده ۳۹ - شرکت های سهامی عام پذیرفته شده نزد بورس و یا بازارهای خارج از بورس موضوع قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۴ - با رعایت ضوابط مربوط می توانند اوراق مشارکت قابل تبدیل به سهام و یا تعویض با سهام منتشر نمایند.

ماده ۴۰ - ناشر موظف است در مورد اوراق مشارکت قابل تعویض با سهام حداقل به میزان سهام تعهدشده در اوراق مزبور، موجودی سهام شرکت های پذیرفته شده نزد بورس و یا بازارهای خارج از بورس موضوع قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۴ - را تا سررسید نهایی اوراق نگهداری نماید.

ماده ۴۱ - در مورد اوراق مشارکت قابل تبدیل به سهام مجمع عمومی فوق العاده شرکت مربوط به پیشنهاد هیئت مدیره و گزارش خاص بازرسی یا بازرسان شرکت اجازه انتشار اوراق مشارکت را صادر نموده و شرایط و مهلتی را که طی آن دارندگان این گونه اوراق مشارکت خواهند توانست اوراق خود را به سهام شرکت تبدیل کنند، تعیین و اختیار افزایش سرمایه را به هیئت مدیره خواهد داد.

ماده ۴۲ - در مورد ماده (۴۱) این آیین نامه، هیئت مدیره شرکت براساس تصمیم مجمع عمومی مذکور در همان ماده در پایان مهلت مقرر معادل مبلغ اسمی بازپرداخت نشده اوراق مشارکتی که جهت تبدیل به سهام شرکت عرضه شده است، سرمایه شرکت را افزایش داده و پس از ثبت این افزایش در مرجع ثبت شرکت ها سهام جدید صادر خواهد کرد و به دارندگان اوراق مذکور معادل مبلغ بازپرداخت نشده اوراقی که به شرکت تسلیم کرده اند سهم خواهد داد.

ماده ۴۳ - از تاریخ تصمیم مجمع عمومی در ماده (۴۱) این آیین نامه تا سررسید نهایی اوراق مشارکت یا زمان تحقق افزایش سرمایه موضوع اوراق مشارکت، شرکت نمی تواند اوراق مشارکت جدید قابل تبدیل به سهام منتشر کند، در صورتی که شرکت نسبت به کاهش یا افزایش سرمایه یا بازخرید سهام اقدام نماید، یا اقدام به تقسیم اندوخته کند یا در نحوه تقسیم منافع تغییراتی بدهد. موارد فوق شامل سهامی که دارندگان اوراق مشارکت در نتیجه تبدیل اوراق خود دریافت می دارند نیز می شود، دارندگان این گونه اوراق مشارکت از همان موقع انتشار اوراق مذکور، سهامدار شرکت محسوب می شوند.

ماده ۴۴ - از تاریخ تصمیم مجمع عمومی در ماده (۴۱) این آیین نامه تا سررسید نهایی اوراق مشارکت یا زمان تحقق افزایش سرمایه موضوع اوراق مشارکت، صدور سهام جدید در نتیجه

انتقال اندوخته سرمایه و به طور کلی دادن سهم یا تخصیص یا پرداخت وجه به سهامداران تحت عناوینی از قبیل جایزه یا منافع انتشار سهام ممنوع خواهد بود مگر آن که حقوق دارندگان اوراق مشارکت که متعاقباً اوراق خود را به سهام شرکت تبدیل می کنند به نسبت سهامی که در نتیجه تبدیل مالک می شوند، حفظ شود. به این منظور، شرکت باید تدابیر لازم را اتخاذ کند تا دارندگان اوراق مشارکت که متعاقباً اوراق خود را به سهام شرکت تبدیل می کنند بتوانند به نسبت و تحت همان شرایط حقوق مالی مذکور را استیفا نمایند.

ماده ۴۵ - با تصویب مجمع عمومی فوق العاده شرکت مبنی بر انتشار اوراق مشارکت قابل تبدیل به سهام، حق تقدم سهامداران فعلی شرکت، منتفی خواهد بود.

ماده ۴۶ - شرایط مشارکت و ترتیب تبدیل و یا تعویض اوراق مشارکت به سهام باید در ویژگی های آن قید شود. تبدیل و تعویض اوراق مشارکت به سهم منوط به درخواست دارنده اوراق است.

فصل چهارم : سایر مقررات

ماده ۴۷ - ناشر موظف به انجام سایر تعهداتی است که به هنگام فروش اوراق، پذیرفته و مورد تأیید بانک مرکزی / سازمان بورس نیز قرار گرفته است.

ماده ۴۸ - طرفین قراردادهای موضوع این آیین نامه در صورت بروز موارد عدم توافق با رعایت قوانین می توانند داور تعیین نمایند.

ماده ۴۹ - اوراق مشارکت موضوع این آیین نامه می تواند به عنوان وثیقه توسط دستگاه های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و بانک ها مورد پذیرش قرار گیرد.

ماده ۵۰ - صدور مجوز انتشار اوراق مشارکت متضمن قبولی عاملیت توسط عامل، اجرای طرح از سوی ناشر مطابق با گزارش توجیهی ارسالی از سوی عامل و انعقاد قرارداد امین، به منزله قبول کلیه آثار، تعهدات و مسئولیت های ناشی از مقررات این آیین نامه می باشد.

ماده ۵۱ - تصویب نامه شماره ۳۱۲۴۲ / ت / ۱۹۹۶۱ هـ مورخ ۹ / ۶ / ۱۳۷۷ و اصلاحات بعدی آن لغو می شوند.

معاون اول رئیس جمهور - اسحاق جهانگیری